

Anetta Bogusława Strawińska

(Kolegium Językoznawstwa,
Uniwersytet w Białymstoku,
e-mail: a.strawinska@uwb.edu.pl)
ORCID: 0000-0001-8401-3068

DOI: 10.33896/PorJ.2022.8.7

**JUBILEUSZ 40-LECIA PRACY NAUKOWEJ
PANI PROFESOR DR HAB. URSZULI SOKÓLSKIEJ, BIAŁYSTOK 28.02.2022 R.
SPRAWOZDANIE**

28 lutego 2022 roku w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie 14A w Białymstoku odbyła się uroczystość 40-lecia pracy naukowej Pani Profesor dr hab. Urszuli Sokólskiej.

Fot. Bogumiła Maleszewska-Oksztol, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Profesor dr hab. Urszula Sokólska jest badaczką historii polszczyzny, zwłaszcza języka osobniczego i polszczyzny kresowej, jak również: języka prasy, reportażu literackiego, struktury językowej różnego typu poradników oraz zapomnianych słowników i traktatów poświę-

conych leksykografii, leksykologii, ortoepii. Studia polonistyczne ukończyła w 1980 roku na ówczesnej Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku i jeszcze w tym samym roku rozpoczęła pracę jako asystent stażysta w Zakładzie Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej. Pracę magisterską napisała pod kierunkiem dr Ireny Halickiej. Doktorat obroniła w 1990 roku w Uniwersytecie Warszawskim. Również w Uniwersytecie Warszawskim w marcu 2006 roku Urszula Sokólska uzyskała habilitację, w lutym 2019 roku zaś tytuł profesora nauk humanistycznych. Pani Profesor Sokólska jest rodowitą białostoczką i całe swoje zawodowe życie związała z Uniwersytetem w Białymstoku. W latach 1993–2007 była kierownikiem Podyplomowych Studiów Polonistycznych. W roku 2008 została wybrana na dyrektora Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu w Białymstoku i pełniła tę funkcję przez dwie kadencje, do 30 września 2016 r. W 2019 roku została odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi. Obecnie kieruje Katedrą Stylistyki i Lingwistyki Antropologicznej¹.

Jubilatka należy do najściślejszego grona współczesnych polskich językoznawców. Jej teksty są publikowane w edycjach takich ośrodków naukowych jak: Warszawa (UW, UKSW), Poznań, Katowice, Lublin, Kraków, Toruń, Wrocław, Szczecin, Gorzów Wielkopolski, Bydgoszcz czy Siedlce. Profesor Sokólska jest przykładem naukowca kompletnego – przywołując wypowiedź prof. dr. hab. Kazimierza Ożoga – „który nie ogranicza się do jednej problematyki, powodującej wąską specjalizację, ale z wielkim powodzeniem przechadza się po całym wielkim ogrodzie polskiego językoznawstwa”². Monografie przez Nią redagowane, Jej książki autorskie, prace dydaktyczne i organizacyjne w sposób znaczący „wpłynęły na poszerzenie wiedzy językoznawczej i kulturowej, a także na kształt naszej miłości do kultury, języka i wszystkiego, co Polskę stanowi”³.

Z powodu pandemii wydarzenie miało charakter hybrydowy. Większość uczestników połączyła się zdalnie za pośrednictwem platformy ZOOM. Przed komputerami zgromadzili się przedstawiciele środowisk akademickich z całego kraju – elita polskiej humanistyki – którzy złożyli Szacownej Jubilatce wyrazy uwagi, uznania, szacunku i sympatii.

Spotkanie, w imieniu organizatorów⁴, otworzyły dr Anetta Bogusława Strawińska z Katedry Stylistyki i Lingwistyki Antropologicznej Kolegium Językoznawstwa Uniwersytetu w Białymstoku oraz mgr Beata Zadykowicz – Dyrektor Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Dr Anetta Strawińska przedstawiła sylwetkę Jubilatki. Prelegentka swoją wypowiedź rozpoczęła od przedstawienia życiorysu naukowej Badaczki, po czym wyszczególniła kręgi Jej

¹ Więcej: Strawińska, A. 2020. *Profesor Urszula Sokólska. Portret osobliwy*. W: *Ojczyzna święta mowol!... Wiąże nas twoje słowo. Polszczyzna w perspektywie diachronicznej. Studia i szkice*, red. A.B. Strawińska, s. 34–35. Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.

² Ożóg, K. 2020. *Polskie pieśni adwentowe*. W: *Ojczyzna święta mowol!...Wiąże nas twoje słowo*, dz. cyt., s. 389.

³ J.w.

⁴ Organizatorami spotkania byli: Dziekan Wydziału Filologicznego UwB prof. dr hab. Jarosław Ławski, dr Anetta Strawińska (Katedra Stylistyki i Lingwistyki Antropologicznej UwB), mgr Beata Zadykowicz (Dyrektor Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku), dr Łukasz Zabielski (Dział Badań Filologiczno-Bibliograficznych Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku).

zainteresowań naukowych oraz zreferowała działania organizatorskie i popularyzatorskie. W końcowej partii wykładu dr A. Strawińska podkreśliła, że Pani Profesor Sokólska jako kierownik katedry konsekwentnie dopinguje do pracy, skutecznie pomaga w kwestiach publikacyjnych oraz jest żywo zatroskana życiem pozanaukowym członków swojej „drużyny” (bo tak swoich podwładnych nazywa).

Rangę uroczystości dopełnili znamienici goście – władze Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku:

- Prorektor do spraw kształcenia dr hab. Krzysztof Korotkich, prof. UWB;
- Dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku prof. dr hab. Jarosław Ławski;
- Prodziekan ds. strategii rozwoju prof. dr hab. Violetta Wejs-Milewska;
- Dyrektor Kolegium Literaturoznawstwa Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku prof. dr hab. Dariusz Kulesza;
- Zastępca Dyrektora Kolegium Językoznawstwa Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku dr hab. Agata Rozumko.

Dr hab. Krzysztof Korotkich w imieniu J.M. Rektora prof. dr. hab. Roberta Ciborowskiego i własnym z okazji jubileuszu 40-lecia pracy naukowej złożył Szacownej Jubilatce serdeczne gratulacje oraz przekazał życzenia zdrowia i dalszych sukcesów. Podziękował także w imieniu władz rektorskich za zaangażowanie w rozwój białostockiej polonistyki oraz kreowanie nowoczesnego modelu pracy naukowej i dydaktycznej.

Dziekan Wydziału Filologicznego prof. dr hab. Jarosław Ławski z kolei, w imieniu całego środowiska filologów zatrudnionych w Uniwersytecie w Białymstoku, wyraził słowa podziwu za osiągnięcia naukowe, organizacyjne i talenty dydaktyczne Szacownej Jubilatki oraz podziękował za czterdziestoletnią pracę. Dziekan J. Ławski pokłada nadzieję, że Pani Profesor Sokólska pozostanie doradcą i mentorem bez względu na przyszłe decyzje zawodowe.

Prodziekan prof. dr hab. Violetta Wejs-Milewska podkreśliła rangę dorobku naukowego Jubilatki i jego użyteczność interdyscyplinarną. Życzyła Profesor Sokólskiej pomyślności w realizacji nowych przedsięwzięć; „nowej monografii – monografii życia”⁵.

Dyrektor Kolegium Literaturoznawstwa prof. dr hab. Dariusz Kulesza wątek interdyscyplinarności przywołany we wcześniejszym przemówieniu nie tyle kontynuował, ile go poetycko rozwinął. Profesor D. Kulesza kilkakrotnie mówił o wyróżniającej Jubilatkę umiejętności przekraczania – wydawałoby się nieprzekraczalnych – granic wyznaczonych przez konwenanse i dyscypliny oraz o niezwykle wyrazistej Jej osobowości. O tym, że „nie sposób Pani Profesor przegapić, nie sposób nie usłyszeć. Pani Profesor jest!”⁶.

Władze Kolegium Językoznawczego reprezentowała wicedyrektor dr hab. Agata Rozumko. W imieniu dyrektor prof. dr hab. Ireny Szczepankowskiej, swoim i wszystkich pracowników Kolegium prelegentka złożyła Jubilatce serdeczne życzenia i zaakcentowała, że Pani Profesor Sokólska jest dla białostockiego środowiska językoznawców osobą niezwykle ważną

⁵ https://drive.google.com/drive/folders/17ZcC9anb3DusC1LpoQ7DXK_rElq54Qq?usp=sharing [dostęp: 9.04.2022].

⁶ Jw.

nie tylko ze względu na dorobek, działania organizacyjne i popularyzatorskie. Jubilatka jest dodatkowo „bardzo dobrą koleżanką i w pracy, i w życiu”⁷.

Nie zabrakło słów uznania skierowanych do Jubilatki przez liczne grono gości podłączonych *online*; czołowych polskich językoznawczyń i językoznawców. Jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Kazimierz Ożóg. Badacz od lat jest urzeczony osobą Jubilatki. Jest pełen uznania dla drogi naukowej Pani Profesor; „drogi pokolenia, które chciało i chce nadal rozsądzić gorset ograniczeń na różnych polach”⁸.

Kolejnym prelegentem był prof. dr hab. Stanisław Dubisz, który wypowiadał się „jako kolega, jako dziekan Warszawskiej Polonistyki, gdzie Jubilatka się habilitowała, i jako jeden z opiniodawców postępowania profesorskiego”⁹. Profesor S. Dubisz z uznaniem obserwuje rozwój kariery naukowej Jubilatki. W swoim wystąpieniu akcentował takie przymioty Jubilatki jak „mobilność naukowa, organizacyjna i dydaktyczna, które są niezbędne do tego, by być doskonałym pracownikiem akademickim”¹⁰.

Gorące życzenia drogą internetową przekazali Jubilatce z zaprzyjaźnionego z białostocką polonistyką Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu naukowcy: prof. dr hab. Tadeusz Lewaszewicz; dr hab. Jolanta Migdał, prof. UAM; prof. dr hab. Anna Piotrowicz; dr hab. Przemysław Wiatrowski, prof. UAM oraz prof. dr hab. Małgorzata Witaszek-Samborska.

Dla przyjaciół z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza Profesor Sokółka jest kimś więcej niż tylko naukowczynią, „to przyjaciółka, za spotkanie której – przywołując słowa dr hab. P. Wiatrowskiego – dziękują fortunie”¹¹.

Profesor A. Piotrowicz podkreśliła, że Jubilatka – w jej przeświadczeniu – jest wzorem „nie tylko naukowca, nie tylko człowieka (...); jest wzorem siły życia”¹².

Prof. dr hab. M. Witaszek-Samborska do życzeń zdrowia i pomyślności dołączyła podziękowania za niespotykany hart ducha Jubilatki, Jej odwagę cywilną, empatię, otwarcie na ludzi i do ludzi oraz niebywałą gościnność.

W imieniu środowiska akademickiego Uniwersytetu Śląskiego jubileuszowe życzenia przesłał Jubilatce *online* prof. dr hab. Artur Rejter. Przy tej okazji podziękował on Jubilatce za otwartość i konsekwencję w głoszeniu jasno sprecyzowanych wartości i poglądów.

Życzenia wszelkiego dobra dołączyła również profesor Ewa Sławkowa, która z kolei przekazała wyrazy wdzięczności Jubilatce za lata bezinteresownej przyjaźni; „takiej przyjaźni, która niesie w sobie wsparcie oraz siłę i pogodę ducha”¹³.

⁷ <https://drive.google.com/file/d/1eKxZXiQoUFZAJxLwGUqz1zOmeyaMgwUG/view?usp=sharing> [dostęp: 9.04.2022].

⁸ <https://drive.google.com/file/d/1eKxZXiQoUFZAJxLwGUqz1zOmeyaMgwUG/view?usp=sharing> [dostęp: 9.04.2022].

⁹ <https://drive.google.com/file/d/1eKxZXiQoUFZAJxLwGUqz1zOmeyaMgwUG/view?usp=sharing> [dostęp: 9.04.2022].

¹⁰ Jw.

¹¹ <https://drive.google.com/file/d/1eKxZXiQoUFZAJxLwGUqz1zOmeyaMgwUG/view?usp=sharing> [dostęp: 9.04.2022].

¹² Jw.

¹³ <https://drive.google.com/file/d/1eKxZXiQoUFZAJxLwGUqz1zOmeyaMgwUG/view?usp=sharing> [dostęp: 9.04.2022].

Z upoważnienia Prezesa Towarzystwa Kultury Języka profesora dr. hab. Józefa Porayskiego-Pomsty kwiaty wraz z życzeniami wręczyły dr Ewa Gorlewska i dr Małgorzata Andrejczyk.

Z uwagi na ograniczenia czasowe nie wszyscy uczestnicy uroczystości mogli zabrać głos. Dzięki możliwościom technicznym, jakie daje platforma ZOOM, goście przesyłali pozdrowienia przez internetowy czat. Oto zapisane rozmowy:

Renata Przybylska: Wszystkiego najlepszego dla Szanownej Jubilatki, zdrowia, energii i wielu dalszych sukcesów!

Krystyna Szczeniak: z Gdańska jak zwykle serdecznie pozdrawiam i życzę (sobie) wielu takich spotkań, jakie ostatnio nam się zdarzyły.

Pani Profesor, Szanowna Jubilatko, Kochana Ulu! Dziękuję za wszystkie nasze spotkania, długie rozmowy w drodze między Szczecinem a Pobierowem. Już nie mogę się doczekać kolejnych!!! Życzę Ci zdrowia, radości, energii i kolejnych wspaniałych tekstów. Ściskam mocno – Ada Seniów.

Kochana Ulu, Droga Jubilatko, jestem szczęśliwa, że mogłam Ci ofiarować napisany przeze mnie artykuł. Niecierpliwie czekam na możliwość spotkania i uściskania Cię! Na razie życzę zdrowia, sił i energii, a także kolejnych wspaniałych pomysłów rozwijania działalności naukowej. Pozdrawiam z Gdańska, Lucyna.

Kochana Ulu, Szanowna Jubilatko, dziękuję Ci za wsparcie, życzliwość i zaangażowanie. Życzę jeszcze wielu sukcesów. Pozdrawiam z Tczewa, Aneta Wysocka.

Jadwiga Waniakowa: Szanowna Jubilatko, droga Ulu, gorąco gratuluję pięknego jubileuszu. Życzę najserdeczniej samych sukcesów w każdej dziedzinie, życzę zdrowia i radości oraz dalszych znakomitych publikacji. Cieszę się ogromnie, że mogłam uczestniczyć w tej uroczystości (choć wirtualnie). Pozdrawiam gorąco (...).

Szanowna Jubilatko, Droga Ulu, jakże się cieszę, że mogłam Cię spotkać. Dziękuję Ci za Twoją ogromną życzliwość, wielkie dobro, którego doświadczyłam, a także codzienne rozmowy i wspólne „memowanie”. Życzę wszystkiego, co najlepsze – Iza Kępka.

Ewa Gruszewska: Gratulacje Pani Profesor!!! Cudowna uroczystość, gratuluję organizatorom!!!

User: Kochana Ulu, za życzliwość, takt, dobre słowo podziękowania. Wszystkiego dobrego!¹⁴

Z ramienia doktorantów Jubilatki życzenia złożyła dr M. Andrejczyk, adiunkt w Katedrze Stylistyki i Lingwistyki Antropologicznej UwB.

W imieniu białostockich historyków, z którymi poloniści „przez 20 lat żyli w symbiozie, tworząc jeden wydział; Wydział Humanistyczny” wystąpienie wygłosił prof. dr hab. Cezary Kukło. Profesor z dumą wymieniał (przywoływane wcześniej) naukowe przymioty Jubilatki. W swojej syntetycznej wypowiedzi wyeksponował naukową postawę Profesor Sokólskiej; postawę obrońcy studentów, pracowników i własnego środowiska wbrew wszystkiemu i ponad wszystko.

Jako przedstawiciel uniwersyteckich współpracowników Szanownej Jubilatki; pracowników dawnego Zakładu Historii Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej kierowanego przez

¹⁴ <https://drive.google.com/file/d/1eKxZXiQoUFZajxLwGUqz1zOmeyaMgwUG/view?usp=sharing> [dostęp: 9.04.2022].

śp. prof. dr. hab. Bogdana Nowowiejskiego głos zabrał dr Konrad Szamryk, adiunkt w Zakładzie Językoznawstwa Polonistycznego i Komparatystyki UwB. Doktor K. Szamryk wyraził słowa podziwu dla odwagi Jubilatki oraz podziękował za okazaną mu koleżeńskość i bezinteresowne wsparcie „nie tylko słowem, ale i czynem”¹⁵.

Podczas jubileuszowego spotkania dyrektor Książnicy Podlaskiej mgr B. Zadykowicz wystąpiła w podwójnej roli: gospodarza oraz reprezentanta studentów Profesor Sokólskiej. Pani Dyrektor, jako uczennica Profesor Sokólskiej, podkreśliła, że Koleżanki i Koledzy (nawet ci, którzy otrzymywali słabe noty z przedmiotów historycznojęzykowych prowadzonych przez Jubilatkę) wspominają Panią Profesor Sokólską „z wielką serdecznością i uśmiechem”¹⁶.

Z okazji 40-lecia pracy naukowej Pani Profesor dr hab. Urszuli Sokólskiej powstała wieloautorska rozprawa zatytułowana *Oczysta święta mowa!...Wiąże nas Twoje słowo. Polszczyzna w perspektywie diachronicznej. Studia i szkice* pod red. Anetty Bogusławy Strawińskiej, Białystok 2020¹⁷. Podczas uroczystości praca zbiorowa została Jubilatce przekazana przez dr M. Andrejczyk i dr A. Strawińską.

Fot. Bogumiła Maleszewska-Oksztol, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Monografia, na którą złożyły się prace 43 czołowych polskich językoznawców, to kompendium wiedzy na temat kondycji i przemian języka polskiego od średniowiecza do XXI wieku. Zainteresowania badaczy współtworzących liczącą ponad 600 stron rozprawę

¹⁵ https://drive.google.com/drive/folders/17ZcCc9anb3DusCILpoQ7DXK_rElq54Qq?usp=sharing [dostęp: 9.04.2022].

¹⁶ Jw.

¹⁷ Praca jest udostępniona na stronie Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku, <https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/handle/11320/11878> [dostęp: 9.04.2022].

zasadniczo ogniskują się wokół historii polszczyzny, zwłaszcza doby średnio- i nowopolskiej. Przedmiot naukowych analiz stanowią również zagadnienia języka osobniczego, dawnej polszczyzny kresowej, zapomniane słowniki, gramatyki, pamiętniki oraz poradniki i pisma polityczne. Tom wzbogacają dysertacje dotyczące antroponimii i mikrotoponimii. Dodatkowo rozprawa zawiera teksty dotyczące regionalnych odmian polszczyzny. Przedmiot zainteresowań badaczy koncentruje się także wokół stanu języka polskiego we współczesnej debacie publicznej, zwłaszcza w kampanii wyborczej i we współczesnych *social mediach*, oraz wpływu procesów globalizacyjnych na język zawodowy.

Jako ostatnia przemówiła do zgromadzonych Profesor Sokólska. Wystąpienie Jubilatki było bardzo emocjonalne. Wzruszona Pani Profesor podziękowała władzom Wydziału Filologicznego UwB za wsparcie przy realizacji jubileuszu, Rodzinie, organizatorom oraz wszystkim uczestnikom za udział w uroczystości.

Oficjalną część wydarzenia zamknęła dr A. Strawińska i zaprosiła zgromadzonych gości na recital Izabeli Szafrąńskiej¹⁸, której akompaniował Przemysław Zalewski¹⁹.

Po części artystycznej dr A. Strawińska pożegnała uczestników uroczystości, którzy połączyli się *online*, a gości zebranych w Książnicy Podlaskiej zaprosiła na jubileuszowy tort i poczęstunek.

Pani Profesor Urszuli Sokólskiej gratulujemy tego pięknego jubileuszu i życzymy zdrowia, powodzenia w życiu osobistym oraz twórczej satysfakcji. Żywimy nadzieję, że kolejne monografie będą powstawały z taką regularnością, do jakiej Pani Profesor przez 40 lat pracy przyzwyczaiła odbiorców Swoich badań.

¹⁸ Izabela Szafrąńska – piosenkarka i wokalistka; autorka tekstów. Artystka zadebiutowała jesienią 2019 roku albumem *Z bursztynu*, do którego teksty napisali tacy twórcy jak: Jan Wołek, o. Wacław Oszajca, Jan Kondrak. Wokalistka ma na swoim koncie koncerty m.in. w USA, Hiszpanii, Holandii, Niemczech, Mołdawii, Czechach, Słowacji, Rosji, Danii oraz na Białorusi.

¹⁹ Przemysław Zalewski – pianista, akompaniator, aranżer. Absolwent Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Współpracuje przy produkcji muzycznych programów telewizyjnych.